

Handläggningen av ett ärende rörande omplacering av ett barn som vårdades med stöd av LVU; fråga bl.a. om saken var så brådskande att nämndens ordförande borde ha fattat beslutet

---

Bakgrund

AA och BB har tillsammans sonen CC, som är född 1999.

Under hösten 2005 beslutade domstol på ansökan av Socialnämnden i Piteå kommun att CC skulle beredas vård enligt 2 § LVU. CC placerades av socialnämnden hos DD.

Anmälan

I en anmälan till JO klagade BB och AA på Socialnämnden i Piteå kommun. De anförde bl.a. att nämnden vid ett sammanträde den 20 januari 2006 hade beslutat att omplacera CC till ett nytt familjehem och att beslutet ”verkställdes på förmiddagen den 30 januari 2006, före nämndens beslut justerats och föräldrarna AA och BB tagit del av beslutet”.

Utredning

Efter remiss anförde nämnden i ett yttrande över anmälan i huvudsak följande.

Socialnämnden har mot bakgrund av anmälan gått igenom handläggningen och handlingarna i ärendet och ber att få lämna följande redovisning och yttrande.

Anmälan gäller i huvudsak kritik mot socialnämndens handläggning av ärende avseende placeringsbeslut av CC.

CC har varit jourhemsplacerad i familjehem sedan 2005-09-09 efter ett beslut om vård jml 2 § LVU av Kammarrätten i Sundsvall (*domen den 9 september 2005 meddelades av Länsrätten i Norrbottens län; JO:s anmärkning*).

Under jourhemsplaceringen har det varit tydligt informerat till föräldrarna att socialtjänsten sökt ett familjehem för stadigvarande vård och fostran.

Den 2 januari 2006 fick socialnämnden klart med familjehem till CC. Det familjehemmet bedöms att kunna klara av hans vårdbehov. De ingår i ett förstärkt familjehemsföretag med dygnet-runt-support.

Den 3 januari meddelas detta till föräldrarna och även information om den fortsatta handläggningen och planeringen för omplaceringen.

Under hela jourhemsplaceringen är socialnämndens ordförande och socialnämndens arbetsutskott informerade om planeringen. Den 17 januari 2006 beslutar ordförande

jml 11 § LVU om omplacering av CC fr.o.m. den 30 januari 2006. Beslutet underrättades till socialnämndens arbetsutskott den 20 januari. Samtidigt beslutades om att lämna familjehemmet medgivande att ta emot CC för stadigvarande vård och fostran.

Den 18 januari 2006 blev föräldern BB via telefon informerad om socialnämndens ordförande beslut och socialnämndens arbetsutskottsmöte den 20 januari. Föräldrarnas ombud hade även tidigare informerats om socialnämndens arbetsutskottsmöte. BB hade informerats om besvärshänvisning.

Även om omplaceringen blev snabb är vår bedömning att detta är ett helt rätt beslut, men vi hade önskat att omplaceringen hade kunnat genomföras på ett planerat och lugnt sätt. Detta var inte möjligt då jourhemmet enligt vår bedömning började att agera utifrån deras egna behov och inte kunde se till barnets behov.

I detta fall bedömdes det att situationen var mer akut, och det var nödvändigt med en omplacering och beslutet kunde inte avvaktas. Därmed fattade ordföranden beslut i frågan på nämndens vägnar.

Socialnämnden kan mot bakgrund av anmälan till JO nu emellertid konstatera att det beslut som socialnämndens ordförande fattade 17 januari 2006 om placering jml 11 § LVU hade ett felaktigt skrivfel. I beslutet står att det fanns förslag till beslut om en placering av CC. Socialnämndens ordförande hade dock fattat ett beslut om en placering jml 11 § LVU. Eftersom ordförandens beslut om placering jml 11 § LVU gäller med omedelbar verkan och det inte uppmärksammades det felaktiga skrivfelet, fortsatte inskolning och omplacering av CC.

Upplysningsvis har socialtjänsten gått igenom handlägningsrutiner och gjort en översyn av gällande rutiner för hantering av ärenden och överklagningar. Vars syfte är att främja en god dokumentation och rättssäker handläggning utifrån gällande lagar och författningar.

BB och AA yttrade sig över nämndens remissvar. DD gav in en skrivelse till JO beträffande nämndens beslut om omplacering av CC.

JO hade vid sin granskning tillgång till socialförvaltningens akt beträffande CC.

I ett beslut den 19 juni 2007 anförde *JO André* följande.

Bedömning

När någon har beretts vård med stöd av LVU bestämmer socialnämnden enligt 11 § första stycket LVU hur vården av den unge skall ordnas och var han eller hon skall vistas under vårdtiden. Om nämndens beslut om var den unge skall vistas inte kan avvaktas, får ordföranden i socialnämnden eller någon annan ledamot som nämnden har förordnat besluta i frågan (11 § tredje stycket LVU). Ett sådant beslut skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Inledningsvis vill jag framhålla att JO:s granskning är av rättslig art och avser främst en kontroll av att myndigheterna har följt de regler som gäller förfarandet, dvs. att de har handlagt ett ärende på ett riktigt sätt i formellt hänseende. JO är återhållsam med att uttala sig om ett beslut i sak. Huruvida det var lämpligt att omplacera CC är därför en fråga som jag inte finner skäl att anlägga några synpunkter på.

Makarna AA och BB har anfört att utskottets beslut om omplacering verkställdes innan protokollet hade justerats och de hade underrättats om beslutet. Nämnden har

i sitt remissyttrande anfört att det var nämndens avsikt att frågan om omplacering av CC skulle behandlas vid utskottets sammanträde den 20 januari 2005. Enligt nämndens mening synes det emellertid ha uppstått en sådan situation att ett beslut om omplacering inte kunde anstå och att nämndens ordförande därför redan den 17 januari 2006 beslutade att omplacera CC med stöd av 11 § tredje stycket LVU.

Jag har inte underlag för att hävda att nämndens uppgift i remissvaret om att ordföranden fattade ett beslut om omplacering är felaktig. Däremot är det givetvis inte acceptabelt att nämndens handläggning rent faktiskt har inneburit att det uppkommit en oklarhet om saken. Jag vill härvid peka på bl.a. att ordförandens beslut dokumenterades i en handling under rubriken "Förslag till beslut". Journalanteckningarna i ärendet ger för övrigt intryck av att tjänstemännen vid socialförvaltningen inte var medvetna om att ordföranden den 17 januari 2006 hade fattat ett beslut om att CC skulle omplaceras.

Med den utgångspunkten att ordföranden den 17 januari 2006 fattade ett beslut om omplacering av CC har det inte förelegat något hinder för nämnden att verkställa beslutet omedelbart. Den omständigheten att placeringsfrågan överklagades till länsrätten har inte heller medfört att nämnden behövde avbryta verkställigheten av ordförandebeslutet. Det nu anförda innebär emellertid inte att nämndens handläggning är fri från invändningar.

Enligt huvudregeln i 11 § LVU är det nämnden som skall besluta om placeringen av den unge. Som nämnden har anfört i sitt yttrande har ordföranden enligt 11 § tredje stycket LVU behörighet att fatta ett beslut om placering och omplacering. Den beslutanderätten får dock användas endast om nämndens beslut i frågan inte kan avvaktas, dvs. i akuta situationer (se prop. 1981/82:8 s. 64 f.). Jag kan konstatera att ordföranden fattade beslutet om omplacering av CC tre dagar före nämndens sammanträde. Under andra hälften av januari "skolades" CC in i det nya familjehemmet men han flyttade dit först den 30 januari 2006. Enligt min mening framstår det som uppenbart att situationen inte var akut. Ordföranden borde därför ha avstått från att själv fatta ett beslut om omplacering och ha låtit utskottet ta ställning till frågan.

Efter att ordföranden hade fattat sitt beslut om omplacering av CC skulle enligt 21 § förvaltningslagen makarna AA och BB ha underrättats om beslutet och om deras möjlighet att överklaga. Nämnden har uppgett att sådan information lämnades till BB per telefon dagen efter beslutet, dvs. den 18 januari 2006. Makarna AA och BB har inte bekräftat den uppgiften. Det framstår inte som sannolikt att jag kan bringa ytterligare klarhet om vilka uppgifter som lämnades till makarna AA och BB. Jag vill däremot framhålla att om informationen lämnades till dem borde det ha dokumenterats i socialförvaltningens akt angående CC. Såvitt jag kan se finns det inte någon sådan dokumentation i akten. Detta är en brist i handläggningen.

Ett beslut som ordföranden fattar med stöd av 11 § tredje stycket LVU skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde. I förevarande fall har placeringsfrågan

tagits upp på utskottets sammanträde den 20 januari 2006. Enligt protokollet från sammanträdet fattade utskottet följande beslut (§ 52).

Utredning har gjorts angående CC, --- , med anledning av placering i familjehem enligt LVU.

Med stöd av utredningen beslutar arbetsutskottet att CC placeras i familjehem hos EE och FF --- , enligt LVU § 11 från och med 2006-01-30.

att lämna makarna EE och FF medgivande att ta emot CC för stadigvarande vård och fostran.

Efter ordförandens beslut om omplacering har det ankommit på utskottet att enligt 6 kap. 6 § socialtjänstlagen (2001:453) lämna makarna EE och FF ett medgivande till att ta emot CC för stadigvarande vård och fostran. Eftersom ordföranden enligt nämndens remissvar redan hade fattat ett beslut om omplacering borde dock utskottet inte för egen del ha fattat ett formellt beslut rörande själva placeringen av CC.

Vad som i övrigt har förekommit föranleder inte något uttalande från min sida.